

Herben

begroting er dan voor staat en hoeveel vliegtuigen precies nodig zijn, onbemand of bemand.

Wat ons eigenlijk over de streep trok, is het feit dat of wij nu in 2006/2007 beslissen om 60, 80, 85 of 90 vliegtuigen te kopen, afhankelijk van ontwikkelingen, dit nauwelijks afbreuk doet aan de industriële meeropbrengst, aan het belang voor de Nederlandse industrie. Gezien voorts het unanieme beroep dat op ons is gedaan door werkgevers en werknemers, FNV en VNO-NCW, en het feit dat er van de vorige regering een redelijk doortimmerd advies ligt, besluiten wij om vóór deelname aan de SDD-fase te stemmen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, LN en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt artikel 03.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de LPF, de ChristenUnie en de SGP voor dit artikel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

De artikelen 04 t/m 90, de begrotingsstaat en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **(her)stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (28305)**.

(Zie vergadering van 25 april 2002.)

Herstemming over het amendement-Bolhuis/Van Walsem (stuk nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Bolhuis (stuk nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Bolhuis/Van Walsem (stuk nr. 6, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 6 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

De begrotingsstaat en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **(her)stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (28321)**.

(Zie vergadering van 25 april 2002.)

Herstemming over het amendement-Arib/Hermann (stuk nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige

fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De begrotingsstaat zoals deze is gewijzigd door de aanneming van de amendementen-Arib (stukken nrs. 4 t/m 8, 13 en 14), wordt zonder stemming aangenomen.

De beweegreden wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften over een aantal in haar handen gestelde adressen (28043, nrs. 61 t/m 66)**.

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de brief van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inzake de adviesaanvragen aan de Hoge Raad en de Raad voor de rechtspraak over het initiatiefvoorstel van het lid Halsema houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot invoering van de bevoegdheid tot toetsing van wetten aan een aantal bepalingen van de Grondwet door de rechter (28331, nr. 4)**.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de Kamer advies vraagt aan de Raad voor de rechtspraak als bedoeld in artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie over het initiatiefvoorstel van mevrouw Halsema; tevens stel ik voor om door tussenkomst van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Justitie aan de Hoge Raad te vragen of hij naar aanleiding van dit voorstel van wet aanleiding ziet een ander standpunt in te nemen dan in zijn adviezen van 1992 en 1996.

Daartoe wordt besloten.

Voorzitter

De **voorzitter**: Alvorens wij overgaan naar de behandeling van de lijst van controversiële onderwerpen, deel ik u mede dat het niet is uitgesloten dat na die behandeling nog stemming nodig zal zijn. Ik verzoek de leden om daarmee rekening te houden. Uiteraard zal dan de stemmingsbel gaan, maar nu weet u alvast dat die mogelijkheid bestaat.

Aan de orde is het debat over de lijst van controversiële onderwerpen (28383, nr. 1).

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van der Knaap** (CDA): Mijnheer de voorzitter. Ik wil alleen een procedureel punt aan de orde te stellen: moeten wij op dit moment deze lijst vaststellen of geven wij de vaste commissies nog de gelegenheid om over een aantal onderwerpen verder van gedachten te wisselen? De procedure tot nu toe was dat niet de fractiesecretarissen over de lijst van gedachten hebben gewisseld, maar dat dit werd overgelaten aan de vaste commissies. Ik concludeer dat die commissies nog niet klaar zijn en dat er nog een aantal besprekpunten resteert. Het lijkt mij niet wenselijk dat wij die discussie hier in de plenaire zaal voeren. Ik wil graag volgende week de conclusie kunnen trekken nadat wederom in de vaste commissies over deze lijst van gedachten is gewisseld.

De **voorzitter**: De overige sprekers kunnen uiteraard al dan niet ingaan op dit procedurele voorstel van de heer Van der Knaap. Het woord is aan mevrouw Van Gent.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. De GroenLinksfractie heeft zich afgevraagd wat nu de precies de criteria zijn om onderwerpen controversieel te verklaren. Dat is en was natuurlijk belangrijk, ook toen wij vorige week donderdag de procedurevergaderingen ingingen. Het slagveld van die procedurevergaderingen overziend, trekken wij de conclusie dat enerzijds opportunisme en anderzijds kansberekening mede een rol hebben gespeeld bij

wat nu wel en niet controversieel moet worden verklaard. Dat zou je strategie en tactiek kunnen noemen. Er wordt zoveel controversieel verklaard, dat het bijna lijkt alsof niet de regering maar de pasgekozen Kamer demissionair is. Je zou ook bijna kunnen zeggen dat een vervroegd zomerreces intreedt. Wij vragen ons echt af of dat nu een "mooi" beeld van de politiek geeft. De controlerende taak van de Kamer mag in onze ogen niet worden verwaarloosd. Als wij nu zoveel controversieel verklaren, zijn die controlerende taak en ook de voortgang van allerlei onderwerpen eigenlijk nihil, althans als het gaat om de rol van de Kamer. Je zou je zelfs kunnen afvragen wie nu nog het land bestuurt. Het halve demissionaire kabinet zit in de Kamer; het verwisselt af en toe van zetels als er gestemd moet worden. Drie mannen onder leiding van Donner en hun helpers zijn bezig met coalitiebesprekingen. Zijn zij dan degenen die op dit moment het land besturen? De voorbereiding van de begroting gaat gewoon door, maar wij hebben het hier verder nergens meer over. Of willen de coalitiebesprekers de handjes vrijhouden? Is het dan weer zo dat in de achterkamers van de coalitiebesprekingen van alles en nog wat gebeurt en dat de Kamer zichzelf buitenspel zet, terwijl juist daar toch de discussies zouden moeten plaatsvinden? Wij vinden het ook raar en onzinnig dat veel dingen controversieel zijn verklaard. Wij kunnen natuurlijk ook tellen. Wij hebben net ook bij de stemmingen gezien dat de verhoudingen toch wat anders liggen. Dan kun je natuurlijk gewoon onderwerpen bespreken. Als het dan uiteindelijk op stemming aankomt, zal wel blijken hoe het uiteindelijk wordt afgehandeld. Dat is geen reden om bij voorbaat te zeggen dat de onderwerpen allemaal controversieel zijn. Het lijkt er een beetje op dat de meerderheid van de Kamer er zelf voor kiest om zichzelf de mond te gaan snoeren. De GroenLinksfractie voelt daar niets voor.

Ik haal nog een paar punten uit die lijst van controversiële onderwerpen, bijvoorbeeld de Vijfde nota ruimtelijke ordening. Als je de persberichten en de berichten in de krant moet geloven, dan wordt die Vijfde nota in de betonmolen gegooid. In plaats van een groene grens krijgen wij nu toch een beetje de grijze vlakte. Er

kan toch gewoon over de amenderende moties gestemd worden? Als dat gedaan wordt, zal wel blijken hoe de verhoudingen liggen. Bovendien worden de provincies en de gemeenten, waarmee al veel overleg is gevoerd over de Vijfde nota en de invulling ervan, nu een beetje in de kou gezet. Wij vinden dat zij enige zekerheid moeten krijgen over wat er verder gaat gebeuren. Ik vraag met name aan de fracties van het CDA en de LPF hoe zij dit zien en of zij het bestuurlijk fatsoenlijk vinden dat wij de Vijfde nota gewoon in de prullenbak gooien. Hoe kunnen wij dat uitleggen aan de lagere overheden die met de Vijfde nota moeten gaan werken?

Over de PKB Waddenzee moet de finale ronde nog plaatsvinden. Over de amenderende moties is al gestemd, maar nu moet dit opeens controversieel verklaard worden. Waarom wordt dit debat niet afgemaakt? Het komt nu op het bordje van het nieuwe kabinet te liggen, hetgeen volgens de pers interessant moet zijn. De VVD wil boren, om het zo maar kort door de bocht te noemen. De LPF neigt naar boren, maar weet het nog niet zeker en neemt dus een middenpositie in. Het CDA wilde tot nu toe niet boren. Ik denk dus dat wij dit debat gewoon moeten gaan voeren, tenzij men hierover een deal wil sluiten in de achterkamertjes van de coalitiebesprekingen. Dat zouden wij echter een heel slechte zaak vinden. Daarom doe ik wederom een beroep op de fracties van het CDA en de LPF om een en ander in het openbaar in de Kamer te bespreken.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Mevrouw Van Gent wekt de indruk dat de Kamer zichzelf monddood maakt door allerlei onderwerpen controversieel te verklaren ofte wel door uit te spreken dat het niet aangewezen is om die onderwerpen met een demissionair kabinet te bespreken. Ze hekelt die situatie nogal. Daarom wil ik weten hoe ik dit moet rijmen met de opstelling van haar fractiegenoten in de verschillende procedurevergaderingen waar ik bij ben geweest. De fractie van GroenLinks heeft daar allerlei onderwerpen die zij liever niet met dit kabinet wil bespreken, aangedragen om controversieel te verklaren. Ik begrijp dat niet goed.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Ik